

Een wettelijk kader als hefboom
voor hergebruik van uitgegraven
bodem.

Intersoil - Brussel
23 november 2017

Andy Heurckmans - Grondbank vzw

Historiek grondverzetsregeling

- Niet afgestemd op hergebruik van uitgegraven bodem
- Objectieve aansprakelijkheid om saneringskosten te dragen
→ Principe « vervuiler betaalt »
- Saneringsmodaliteiten historisch - nieuw

Gevolgen voor grondwerken

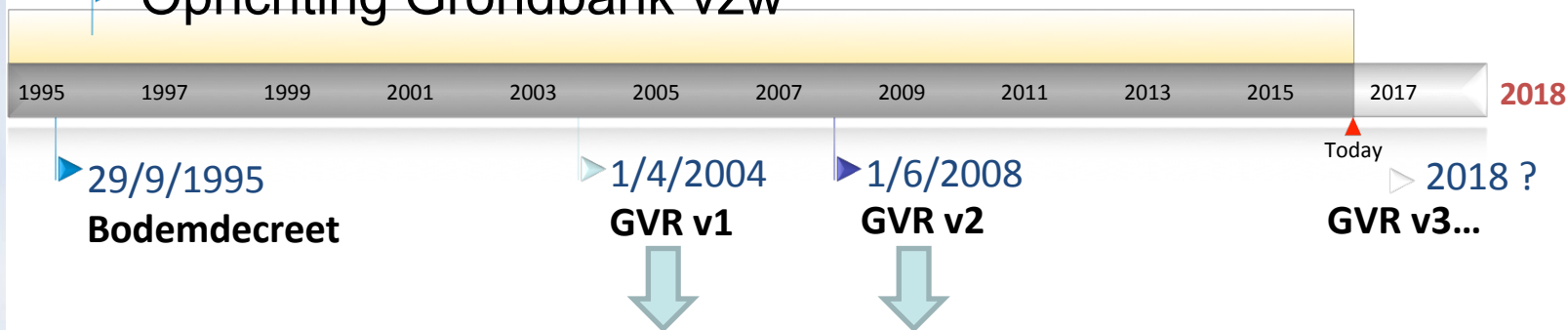
- Juridische onzekerheid voor aannemers, als gevolg van de objectieve aansprakelijkheid
- Cultuur van intensief gebruik primaire delfstoffen
- Stijgende bezorgdheid afnemers (bouwheren, eigenaars, openbare besturen,...) → Verantwoordelijkheid

→ **Moeilijk om afzet te vinden**

Historiek grondverzetsregeling

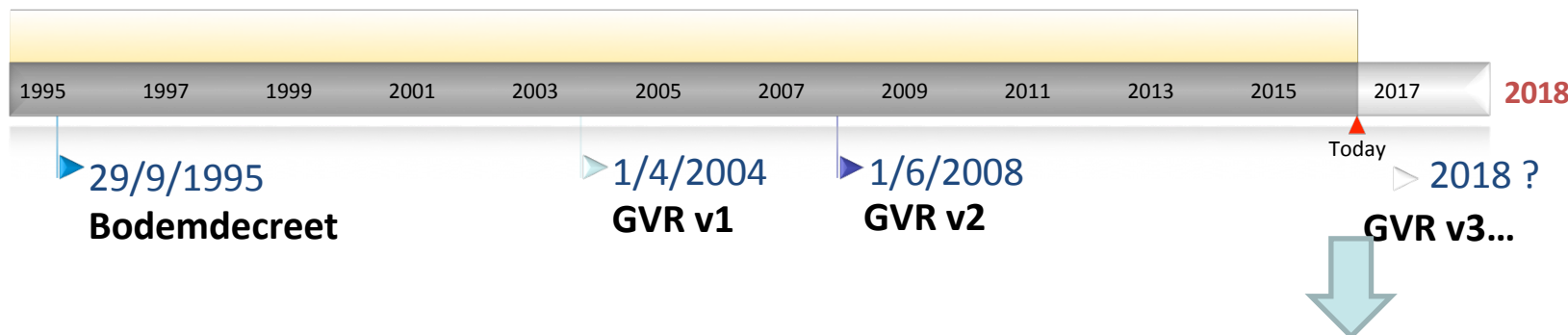
▶ Oprichting Grondbank vzw

Grondverzetsregeling : basisprincipes

- Taken en verantwoordelijkheden voor alle actoren
- Normenkader en gebruiksvoorwaarden
- Voorafgaandelijke analyse (technisch verslag)
- Attesteren van de compatibiliteit met beoogde gebruik
- Traceerbaarheidsprocedure
- Controle en opvolging door onafhankelijk, erkend organisme (Grondbank)

Historiek grondverzetsregeling

Na 13 jaar ervaring

- Voorafgaandelijke kennis gebruiksmogelijkheden – eerlijke concurrentie
- Beheersen van budget
- Herstel van vertrouwen → ontwikkeling markt
- Beleidsondersteunende cijfers !
(gebruik van bodem als alternatief primaire delfstoffen x 2 in 10 jaar)
- Mentaliteitswijziging bij aannemers en opdrachtgevers (typebestekken)
- Economisch haalbaar
- Bescherming eindgebruiker tegen milieuschade

Parameters die hergebruik bepalen

- ❑ **Milieuhygiënische kwaliteit**
  - ❑ Verantwoordelijkheid inzake milieuschade
  - ❑ Vermijden risico's (blootstelling/grondwater)
- ❑ **Marktgerelateerde parameters – kostprijs**
  - ❑ Beheersing van het budget
  - ❑ Transportafstand
  - ❑ Streven naar nulbalans (niet afvoeren)
  - ❑ Vertrouwen – rechtszekerheid
  - ❑ Transparantie → eerlijke concurrentie
  - ❑ Evenwicht vraag en aanbod (gebruiksmogelijkheden!)

Parameters die hergebruik bepalen

❑ **Geotechnische kwaliteit**

- ❑ Wat legt het bestek op ?
- ❑ Bekalking vereist ?
- ❑ Primaire delfstof vs uitgegraven bodem

❑ **Stimulansen**

- ❑ Duidelijke beleidsvisie (PREDEC, Plan Wal. des déchets – ressources,...)
- ❑ Ondersteuning vanuit administraties (cfr LIN-pilootproject)
- ❑ Heffing op storten
- ❑ Efficiënte procedures & snelle respons

❑ **Handhaving**

- ❑ Milieuinspectie
- ❑ OVAM
- ❑ Politie
- ❑ Erkende bodembeheerorganisaties

Vaststelling : transportafstand

- ❑ Gemiddelde afstand in vlaams gewest = 20 à 25 km
Ongeacht gebruik als bodem – BBG
- ❑ Uitzonderingen :
  - ❑ Hoogwaardige toepassingen
    - ❑ keramische industrie
    - ❑ betoncentrales
  - ❑ Transport over het water (geen cijfers gekend voor bodem)
  - ❑ **Transport uit andere gewesten of landen**

OORZAKEN ?

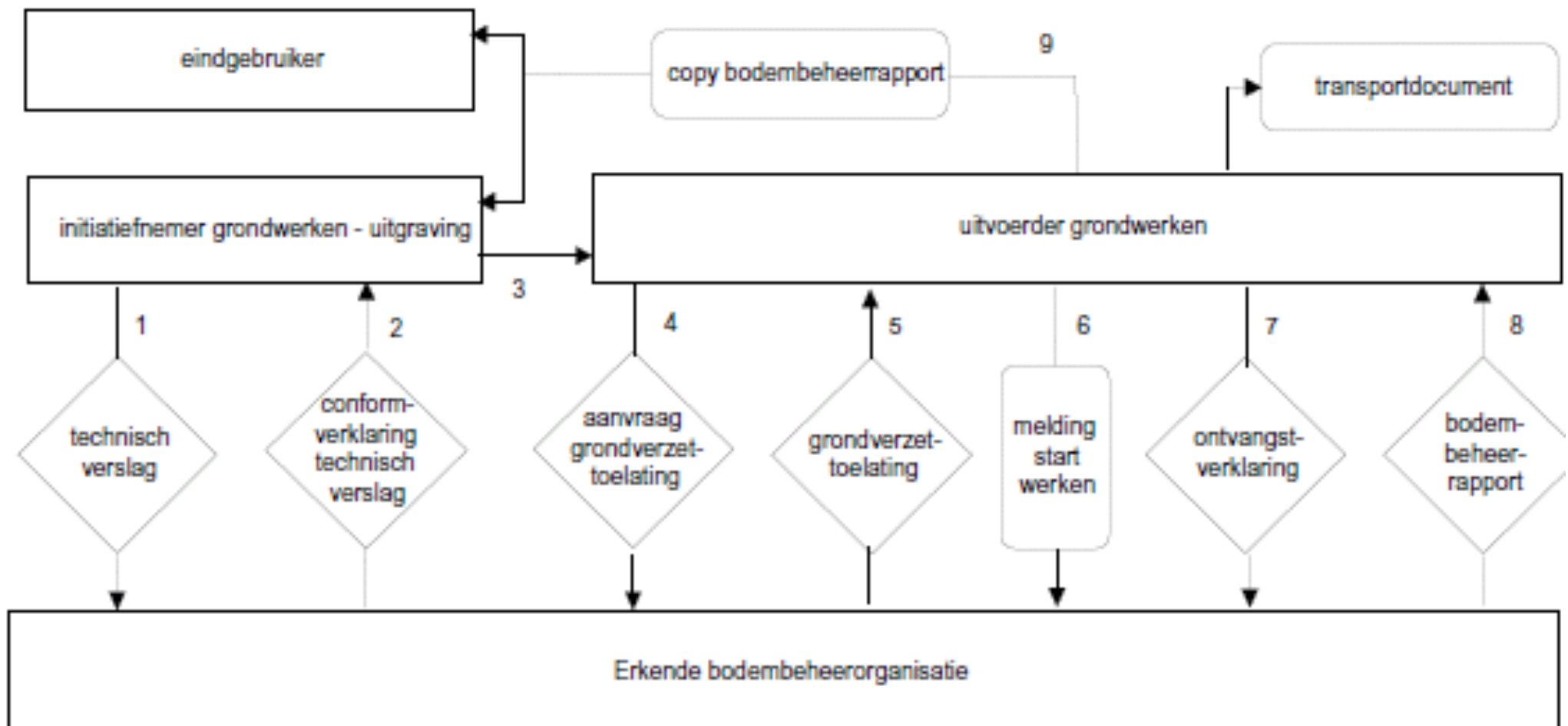
1. Vertrouwen

- ❑ Omkadering hergebruik uitgegraven bodem in Vlaams gewest
  - ❑ Verplichte analyse door bouwheer → informatieplicht via bestek
  - ❑ Generieke normen = éénheid
  - ❑ Verplichte attestering door erkende bodembeheerorganisatie (bodembeheerrapport)
  - ❑ Traceerbaarheids procedure & controle (inclusief TOP's en CGR's)
- ❑ Transparantie :
  - ❑ 3-delige code (bekend tot in Nederland en Frankrijk)
  - ❑ Eindgebruiker krijgt attest
- ❑ Collectieve verzekeringspolis milieuschade
  - ❑ Objectieve aansprakelijkheid
  - ❑ Graduele verontreiniging

2. Onafhankelijke opvolging

3. Technische omkadering

- ❑ **> 200 à 250 Tussentijdse Opslagplaatsen (TOP's) en Centra voor Grondreiniging (CGR's)**
  - ❑ Grondverbetering en –stabilisatie
  - ❑ Buffer
  - ❑ Samenvoegen
  - ❑ Retourvrachten
    - ❑ behandelde grond
    - ❑ zeefzand
    - ❑ primaire delfstoffen
    - ❑ ...
- ❑ **Bekalking op de werf**
  - ❑ Streven naar nulbalans
  - ❑ Alternatief voor aanvoer primaire delfstof

Economische activiteit

4. Gebruiksmogelijkheden

- ❑ Gemiddelde kwaliteit (Vlaams gewest)
  - ❑ Niet-verontreinigde grond : ca. 70%
  - ❑ Licht verontreinigde grond : ca. 27%
  - ❑ Te reinigen grond : ca. 3%
- ❑ Voldoende gebruiksmogelijkheden voor licht verontreinigde grond
  - ❑ Gebruik binnen hetzelfde project (via stand-still principe)
  - ❑ Bouwkundig bodemgebruik & vormvast product
  - ❑ Specifieke acceptatievoorwaarden groeves

Inzet van
uitgegraven bodem

Inzet van primaire
delfstoffen

Andere factoren +
interactie tussen alle
factoren

Afzetmogelijkheden o.b.v.
milieukwaliteit én andere
technische kwaliteiten +
selectieve uitgraving

Schommelingen in vraag
en aanbod (timing,
kwaliteit)

Optimalisatie kosten:
hergebruik binnen project
– verwerking binnen eigen
werven - beperken
transportafstand –
toeslagstoffen/zeven

Schaalgrootte van een
ontginning

Homogeniteit - zuiverheid
(productaansprakelijkheid)

Continuïteit in kwaliteit en
beschikbaarheid

5. Richtprijzen

Verontreinigingsgraad →

	Natuurlijke gronden (€/ton)	BBG (€/ton)	Reiniging (€/ton)
Vlaanderen	0 - 4	6 - 8	25 - 60
Wallonië	5 - 7	14 - 18	20 - 80
Frankrijk	10 - 15	40 - 50	60 - 90

6. Graad van hergebruik

	Hoeveelheid uitgegraven bodem (Mton)	% hergebruik (incl. opvullen groeves en mijnen)	% Hergebruik (excl. opvullen groeves en mijnen)
Vlaanderen	20	95	85
Wallonië	10	90	65
Frankrijk	175	72	34

Vlaams gewest :

- meer hergebruik
- detailkennis effectief gebruik

Keys to success

- ❑ Transparantie → Vertrouwen
- ❑ Verantwoordelijkheden / taken
- ❑ Gebruiksmogelijkheden !
- ❑ Onafhankelijke opvolging

De rest aan de markt overlaten

